

BÀI 13: GIAO LƯU THƯƠNG MẠI VÀ VĂN HOÁ Ở ĐÔNG NAM Á TỪ ĐẦU CÔNG NGUYÊN ĐẾN THẾ KỈ X (tt)

(đã ghi bài ở tuần 13)

I. Tác động của quá trình giao lưu thương mại

- Đông Nam Á thành nơi cung cấp nước ngọt, lương thực và trao đổi sản vật có giá trị như hồ tiêu, đậu khấu, ngọc trai, san hô..., đặc biệt là trầm hương.
- Xuất hiện trung tâm buôn bán và trao đổi sản vật, hàng hoá nổi tiếng như óc Eo (Phù Nam), Pa-lem-bang (Sri Vi-giay-a), Trà Kiệu (Champa),...
- Giao lưu thương mại đã thúc đẩy giao lưu văn hoá, tác động trực tiếp đến sự ra đời và phát triển của các vương quốc cổ Đông Nam Á từ đầu Công nguyên đến thế kỉ X.

II: Tác động của quá trình giao lưu văn hóa

- Theo con đường giao lưu thương mại, các nền văn hoá ngoài khu vực đã lan toả đến Đông Nam Á, đặc biệt là văn hóa Ấn Độ.
- Tôn giáo Ấn Độ là Hin-đu giáo và Phật giáo nhanh chóng hoà quyện với tín ngưỡng bản địa và đã ảnh hưởng lớn đến nền văn hoá của các vương quốc trong khu vực (về chữ viết, nghệ thuật kiến trúc, điêu khắc, ...)./

BÀI 14: NHÀ NƯỚC VĂN LANG, ÂU LẠC

I. Nhà nước Văn Lang

1. Sự ra đời nhà nước Văn Lang

- Cách ngày nay khoảng 2000 năm, vào thời kì văn hoá Phùng Nguyên, cư dân Việt cổ di cư từ vùng núi, trung du xuống đồng bằng châu thổ các dòng sông lớn ở Bắc Bộ và Bắc Trung Bộ ngày nay.
- Bộ lạc mạnh nhất là Văn Lang, cư trú trên vùng đất ven sông Hồng từ Việt Trì (Phú Thọ) đến chân núi Ba Vi (Hà Nội) ngày nay.
- Thế kỉ VII TCN, thủ lĩnh bộ lạc Văn Lang đã thu phục các bộ lạc khác, tự xưng là Hùng Vương, thành lập nhà nước Văn Lang, đóng đô ở Phong Châu (Việt Trì, Phú Thọ).

=> Ý nghĩa: Mở ra thời kì dựng nước đầu tiên trong lịch sử dân tộc

2. Tổ chức bộ máy nhà nước Văn Lang

- Nhà nước sơ khai, tổ chức đơn giản, chia làm 3 cấp (chỉ có vài chức quan) gồm 15 bộ.
 - + Đứng đầu nhà nước là Hùng Vương. Giúp việc có Lạc hầu, Lạc tướng.
 - + Bộ do Lạc tướng đứng đầu.
 - + Làng, bản (chiềng, chạ) do Bô chính đứng đầu.

=> Nhà nước Văn Lang tuy đơn giản, chưa có quân đội, chưa có luật pháp nhưng đã là tổ chức chính quyền cai quản đất nước.

II. Nhà nước Âu Lạc

- Năm 214 TCN, quân Tần xâm chiếm các bộ tộc Việt đến năm 208 TCN phải rút về nước.
- Sau kháng chiến chống Tần, Thục Phán xưng là An Dương Vương, ông đổi tên nước thành Âu Lạc, dời đô về Phong Khê (nay là cổ Loa, Đông Anh, Hà Nội).
- Tổ chức bộ máy nhà nước thời Âu Lạc không thay đổi nhiều nhưng chặt chẽ hơn so với thời Văn Lang, vua có quyền thế hơn trong việc trị nước, có quân đội, vũ khí tốt, lãnh thổ mở rộng hơn.
- Năm 179 TCN, Âu Lạc bị sát nhập vào Nam Việt (thuộc Trung Quốc)./

PHẦN ĐỊA LÍ

BÀI 7. CHUYỂN ĐỘNG CỦA TRÁI ĐẤT QUAY QUANH MẶT TRỜI VÀ HỆ QUẢ

I. Chuyển động của Trái Đất quanh Mặt Trời

- Hướng: từ Tây sang Đông (ngược chiều kim đồng hồ).
- Quỹ đạo: hình elip gần tròn
- Thời gian quay hết 1 vòng: 365 ngày 6 giờ (≈ 1 năm).
- Độ nghiêng và hướng nghiêng của trục Trái Đất: không đổi, luôn nghiêng $66^{\circ}33'$ so với mặt phẳng quỹ đạo.

II. Hệ quả chuyển động của Trái Đất quanh Mặt Trời.

1. Hiện tượng các mùa

- Trong quá trình chuyển động quanh Mặt Trời, độ nghiêng và hướng nghiêng của trục Trái Đất không đổi nên nửa cầu Bắc và nửa cầu Nam của Trái Đất luân phiên chúc và ngả về phía Mặt Trời sinh ra các mùa.
- Sự phân bố ánh sáng, lượng nhiệt và các mùa ở 2 nửa cầu trái ngược nhau.
- Chia 1 năm ra 4 mùa: Xuân, Hạ, Thu, Đông.

2. Hiện tượng ngày, đêm dài ngắn theo mùa

- Trong khi chuyển động quanh Mặt Trời, Trái Đất có lúc ngả nửa cầu Bắc, có lúc ngả nửa cầu Nam về phía Mặt Trời.
- Do đường phân chia sáng tối không trùng với trục Trái Đất nên các địa điểm ở nửa cầu Bắc, nửa cầu Nam có hiện tượng ngày, đêm dài ngắn khác nhau theo vĩ độ (càng về hai cực càng biểu hiện rõ)./